

Petrova L. G.,

orcid.org/0000-0001-8176-750X

Podlinskyayeva O. O.,

orcid.org/0000-0002-0009-3126

FEATURES OF ORGANIZATION OF DISTANCE LEARNING FOR TEACHERS IN THE CONDITIONS OF QUARANTINE

The article is devoted to the consideration of the peculiarities of the use of distance learning technologies in the process of professional development of teachers on the example of the experience of the Sumy Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education. The article is analysis of theoretical research and experience of the Sumy Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education on the practical implementation of online learning using distance technologies in the quarantine restrictions caused by the COVID19 pandemic, which requires a systematic transformation of organizational and pedagogical foundations of postgraduate pedagogical education. Features of distance learning are analyzed. The description of methods of integration of technologies of distance learning in the process of professional development of teachers is offered. The main problems and challenges of organizing the educational process using distance learning technologies are described. Emphasis is placed on the need to create conditions when teachers on their own experience in the process of professional development get acquainted with the practical component of the educational process using distance technology. The results of the combination of distance and blended learning on the example of the organization of the educational process of students of advanced training courses in the Municipal Institution Sumy Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education are presented. The description of the basic information and communication technologies and digital tools for the organization of online learning is offered. The tendencies of research development concerning the introduction of distance learning technologies in the conditions of quarantine restrictions are determined. The need to change the traditional formats of the educational process and educational methods in accordance with the peculiarities of online learning in order to increase its effectiveness is emphasized.

Key words: distance learning technologies, quarantine, online learning, advanced training, cloud platforms.

Дата надходження статті: 07.05 2021 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор Семеніхіна О. В.

УДК 378.141

DOI <https://doi.org/10.37915/pa.vi49.274>

Сотер М. В.*,

orcid.org/0000-0002-4626-0137

ПЕРЕВАГИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ КАРТ ПРИ ІНШОМОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У статті наголошено на потребі пошуку новітніх практичних шляхів щодо представлення інформації для студентів у зручній та стислій для сприйняття формі.

Одним із таких способів є застосування в освітньому процесі інтелектуальних карт, які забезпечить системне, цілісне та свідоме сприйняття значних об'ємів інформації, дозволять отримати навички роботи й опрацювання масивів інформації, що є винятково важливим при іншомовній підготовці студентів, оскільки необхідно запам'ятовувати комплекс лексичного, граматичного матеріалу, національних та культурних особливостей поведінки носіїв мови, норм етикету, специфіку вербальної та невербальної комунікації тощо.

*© Сотер М. В.

Констатовано, що безпосередня участь студентів у побудові інтелектуальних карт у процесі іншомовної підготовки дозволяє індивідуалізувати та активізувати процес засвоєння ними інформації.

Представлено переваги використання інтелектуальних карт в освітньому процесі оволодіння іноземною мовою студентами інженерно-технічних спеціальностей. До таких належить ефективне запам'ятовування навчальних матеріалів; аналіз та систематизація інформації будь-якого характеру; системне, свідоме сприйняття значних об'ємів інформації; цілісне бачення теми, що вивчається з включенням її головних і другорядних складових зі встановленням логічних зв'язків між усіма компонентами; розвиток творчого мислення та креативності студентів; формування іншомовної граматичної, лексичної компетенцій та компетенцій в аудіюванні, говорінні, читанні та письмі тощо.

Схарактеризовано ряд проблем, пов'язаних із практичним упровадженням інтелектуальних карт в освітній процес, зокрема це невміння студентів виділити головне серед значних об'ємів інформації; недостатнє розкриття проблеми, що вивчається; відсутність попереднього досвіду зі складання інтелектуальних карт тощо.

Ключові слова: інтелектуальна карта, графічна інтелектуальна карта, веб-сервіси для створення графічних інтелектуальних карт, іншомовна підготовка, студенти інженерно-технічних спеціальностей.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку вищої освіти в Україні характеризується серйозними інноваційними процесами, цифровізацією, виходом у Європейський та світовий освітні простори, що висуває нові вимоги до підготовки майбутніх фахівців, зокрема й інженерно-технічних спеціальностей. Інженери у наш час постійно працюють з величезними об'ємами інформації (звіти, протоколи, таблиці, діаграми, схеми та ін.), яку необхідно сприйняти, опрацювати, запам'ятати й за необхідності передати у подальшому. Відтак, виникає потреба у процесі підготовки, у тому числі й іншомовної, пошуку практичних шляхів щодо представлення інформації у зручній та стислій для сприйняття формі. Одним із таких шляхів є застосування в освітньому процесі інтелектуальних карт, яка дозволяє швидко й ефективно структурувати й систематизувати інформацію будь-якого характеру й представити цілісну картину. Як слушно відмічає А. Гизатуліна, візуалізація інформації є, на сьогоднішній день, обов'язковою умовою й ефективним способом подання навчального матеріалу. Вчена підкреслює, що потреба у такому підході тим вища, чим складніший досліджуваний матеріал, а в умовах мультилінгвального навчання іноземних мов у закладах вищої освіти, де мова вивчається не тільки як засіб спілкування, а й як дуже складна, багатокомпонентна система, ефективними засобами візуалізації можуть бути різного виду інтелектуальні карти [1, с. 66].

Аналіз досліджень. Значна кількість питань, пов'язаних із теоретичними та практичними результатами впровадження інтелектуальних карт в освітній процес, представлені у наукових розвідках Т. Бузан (T. Buzan), Г. Буран, А. Гизатуліної, А. Гордєєвої, Б. Джонса (B. D. Jones), Р. Даунс (R. Downs), Н. Моргунова, Х. Раффа (C. Ruff), С. Приходько, Д. Снайдера (J. D. Snyder), Д. Сті (D. Stea), А. Філюкової та ін.

Мета статті: на основі аналізу сучасних наукових досліджень схарактеризувати переваги імплементації інтелектуальних карт при іншомовній підготовці студентів інженерно-технічних спеціальностей.

Виклад основного матеріалу. Трактуюння поняття «інтелектуальна карта» в сучасному освітньо-науковому просторі налічує велику кількість синонімічних термінів, зокрема, «ментальна карта», «когнітивна карта», «асоціативна діаграма», «радіальне дерево», «візуальна карта», «карта концепцій» тощо. Відомий англійський психолог Т. Бузан у 1993 році звернув увагу на тому, що інтелектуальні карти сприяють візуальному та графічному відображенню взаємопов'язаних між собою ідей чи концепцій. Інтелектуальні карти, на думку вченого, повинні мати просторовий,

нелінійний підхід представлення інформації й містити ключові поняття, а також відносини. Вчений підкреслює важливість використання кольору та графіки для кращого запам'ятовування інформації [8].

А. Гордєєва до переваг використання інтелектуальних карт відносить те, що вони «привертають увагу аудиторії, залучаючи її до співпраці; роблять заняття і презентації органічнішими; не тільки зберігають факти, але й демонструють взаємозв'язки між ними, тим самим забезпечуючи глибше розуміння предмета; мають достатнє теоретичне підґрунтя, чіткі прагматичні стимули і реальне практичне значення у формуванні власних навчальних стратегій» [2, с. 58]. Більш того, візуалізація інформації полегшує реструктуризацію поточної теми, виділяє важливі аспекти, встановлює нові логічні зв'язки між ключовими поняттями та розкриває пов'язані з цим проблеми [11, с. 7392].

С. Доценко, М. Іващенко, В. Москаленко до головних позитивних характеристик інтелектуальних карт уналежнюють «виділення головної інформації; можливість зорового сприйняття інформації; можливість представити вивчений матеріал у вигляді цілісної системи; концентрацію уваги на структурі матеріалу, на суттєвих питаннях; наявність смислових акцентів; виділення ключових понять в інформації; сприяння розвитку вмінь встановлювати причинно-наслідкові зв'язки» [3, с. 63]. Таким чином, використання інтелектуальних карт забезпечить процес системного, цілісного, свідомого сприйняття значних об'ємів інформації, дозволить отримати навички роботи й опрацювання масивів інформації, що є винятково важливим при іншомовній підготовці студентів, оскільки необхідно запам'ятовувати комплекс лексичного, граматичного матеріалу, національних та культурних особливостей поведінки носіїв мови, норм етикету, специфіку вербальної та невербальної комунікації тощо.

Г. Буран, А. Філюков наголошують, що використання технік побудови інтелектуальних карт відносять: осягнення великого обсягу інформації; оновлення та вдосконалення таких навичок, як мозковий штурм та проведення презентацій; стимулювання творчого мислення та генерування нових ідей; візуалізація та класифікація інформації; аналіз та збір даних; обмін інформацією; розуміння навчального матеріалу тощо [7, с. 217]. При цьому можемо зауважити, що безпосередня участь студентів у побудові інтелектуальних карт у процесі іншомовної підготовки дозволяє індивідуалізувати та активізувати процес засвоєння інформації студентами.

Використання інтелектуальних карт в освітньому процесі у ході вивчення іноземної мови, на думку Н. Моргунова, С. Приходько, потребують дотримання таких методичних правил, як-от: «охоплення за допомогою карти всього навчального матеріалу, що стосується цієї теми, дотримання структурно-смислової єдності матеріалу, що вивчається, деталізація гілок основної ментальної карти за допомогою додаткових зображень, послідовне розгортання основної ментальної карти, оптимізація розмірів і кількості зображених елементів і зв'язків відповідно до можливості їх сприйняття студентами, підбиття підсумків на основі ментальної карти з деталізацією навчального завдання» [5, с. 339].

Окрім тих інтелектуальних карт, які студенти можуть створити від руки, Н. Моргунова, С. Приходько пропонують для побудови графічних інтелектуальних карт використовувати веб-сервіси, серед яких «www.coggle.it, MindMeister.com, Bubbl.us, casoo.com, комп'ютерні програми MindJet, Mind Manager Pro 6, Edraw Mind map, Visual Mind, XMind, FreeMind, iMindMap тощо» [та само]. При цьому варто зауважити, що використання різного роду технології, зокрема й при побудові інтелектуальних карт є «невід'ємним освітнім інструментом, який дає змогу <...> вдало організувати власний освітній простір та забезпечує професійне зростання впродовж усього життя» [4, с. 276]. Створення інтелектуальних карт, за твердженням Б. Джонса, Х. Раффа, Д. Снайдера, має передбачати активне включення студентів у процес навчання, що, як правило, пов'язане із залученням їх попередніх знань разом із новою навчальною інформацією. Створюючи

ментальну карту, студент часто взаємодіє з підручником, нотатками із занять, інструктором, одногрупниками чи навчальною групою [10, с. 3]. Разом із тим, варто відмітити, що інтелектуальні карти можуть створюватись як студентом, так і групою студентів, а також студентами разом із викладачем, або ж застосовувати такі, що вже створені викладачем. Усе залежить від конкретної освітньої мети їх застосування.

Відзначимо, що імплементація інтелектуальних карт в освітній процес іншомовної підготовки студентів інженерно-технічних спеціальностей Первомайської філії Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова використовуються для формування як іншомовної граматичної, лексичної компетенцій, так і компетенцій в аудіюванні, говорінні, читанні та письмі. Зокрема, під час роботи з граматичним матеріалом, для роботи з різного роду текстовими матеріалами, як опора для підготовки до монологічного та діалогічного мовлення, для удосконалення навиків читання та розуміння тексту; для системного запам'ятовування лексичного матеріалу, під час проведення дискусій, дебатів, диспутів, мозкових штурмів, візуального запису пояснення тієї чи іншої проблеми тощо. Розглянемо більш докладно варіанти інтелектуальних карт, які пропонуються студентам у ході вивчення дисциплін «Іноземна мова», «Іноземна мова за професійним спрямуванням» та «Бізнес курс англійської мови».

Так, наприклад, на рис. 1 представлено приклад інтелектуальної карти для опанування граматичного матеріалу, зокрема для вивчення модального дієслова «may», яка дозволяє узагальнити інформацію про дієслово для кращого його усвідомлення й засвоєння студентами у логічно-структурованій формі, зокрема для розуміння його форм, застосування їх у різних часах, а також ситуацій використання цього модального дієслова. Такий спосіб представлення, доцільно використовувати й для інших модальних дієслів, що дозволить викладачу за короткий проміжок часу пояснити значну частину матеріалу.

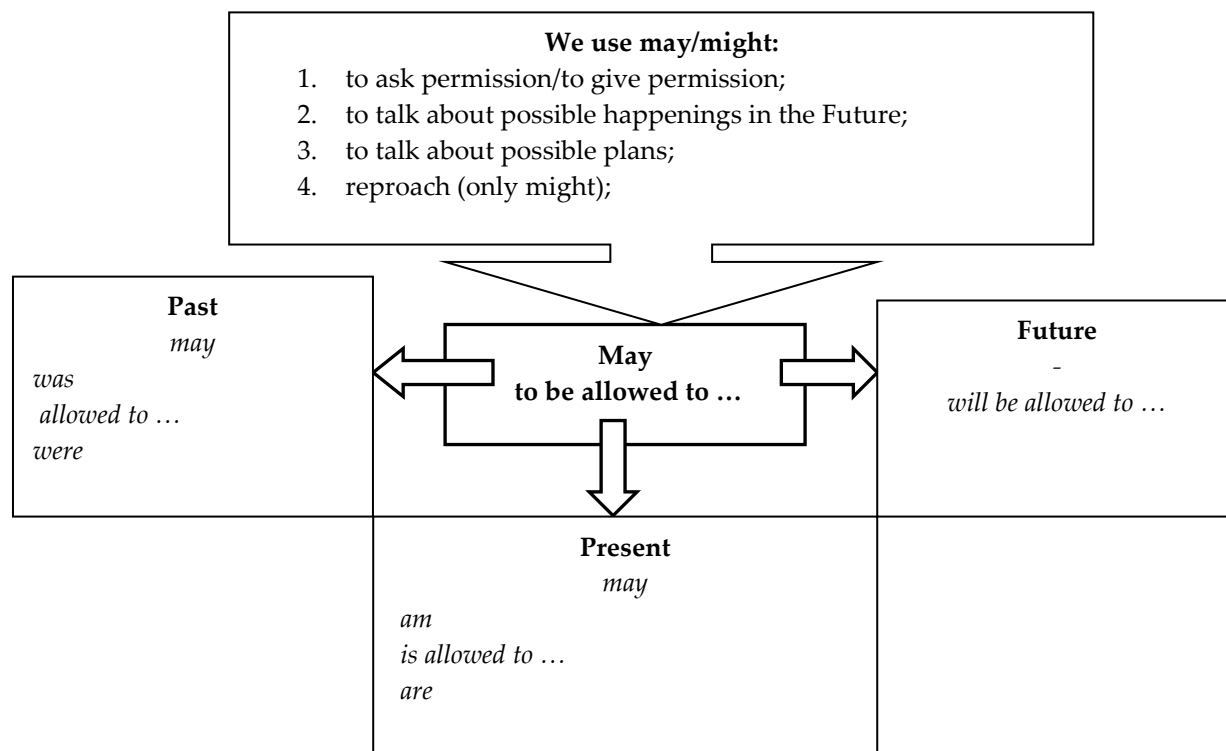


Рис. 1. Modal Verbs May and Might

Можемо навести також приклад інтелектуальної карти для запам'ятовування лексичного матеріалу інженерами-теплоенергетиками при вивченні теми «Котли» (Boilers). На інтелектуальній карті представлено типову схему котельні (рис. 2).

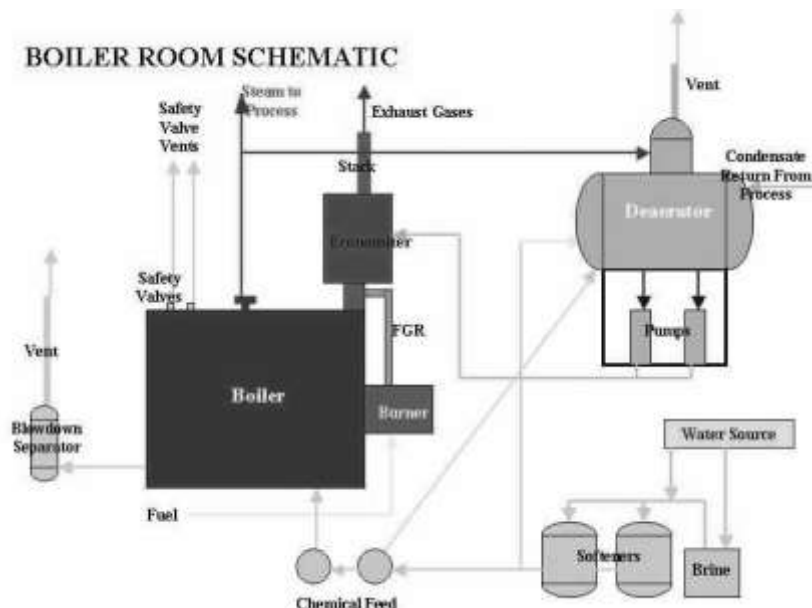


Рис. 2. Boiler room Schematic

Такий тип інтелектуальної карти дозволить не просто запам'ятати лексичні одиниці, але й представити увесь процес роботи котельні, що швидко дозволить усвідомити значну частину навчальної інформації. Приклад інтелектуальної карти представлено на сайті: http://www.opexworks.com/KBase/Energy_Management/Termal_Energy_Management/Boilers/Introduction.htm.

Висновки. Ґрунтуючись на результатах, отриманих на основі аналізу наукових праць передових дослідників, а також у ході практичної діяльності, представлено ряд переваг щодо використання інтелектуальних карт в освітньому процесі оволодіння іноземною мовою студентами інженерно-технічних спеціальностей [1–3; 5; 7–11]:

- ефективно запам'ятовування навчальних матеріалів;
- аналіз та систематизація інформації будь-якого характеру;
- системне, свідоме сприйняття значних об'ємів інформації;
- цілісне бачення теми, що вивчається з включенням її головних і другорядних складових зі встановленням логічних зв'язків між усіма компонентами;
- розвиток творчого мислення та креативності студентів;
- формування іншомовної граматичної, лексичної компетенцій та компетенцій в аудіюванні, говорінні, читанні та письмі.

Поміж труднощів, пов'язаних з імплементацією інтелектуальних карт в освітній процес, є такі: невміння студентів виділити головне серед значних об'ємів інформації; недостатнє розкриття проблеми, що вивчається; відсутність попереднього досвіду зі складання інтелектуальних карт тощо.

Подальші наукові розвідки вбачаємо у докладному вивченні досвіду розробки навчально-методичних матеріалів, що включають елементи когнітивної візуалізації при іншомовній підготовці студентів інженерно-технічних спеціальностей.

Список використаних джерел:

1. Гизатуллина А. В. Визуализация информации в процессе реализации мультилингвального подхода к обучению иностранным языкам в вузе. *Современные проблемы филологии и методики преподавания языков: вопросы теории и практики*: материалы Международной

- научнопрактической конференции (27 октября 2017 г.). Елабуга: Изд-во Елабужского института Казанского федерального университета, 2017. С. 64-66. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197458666.pdf>
2. Гордеева А. Й. Інтелектуальні карти як засіб формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх філологів. *Іноземні мови*. 2012. № 4. С. 51-58. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/im_2012_4_8
3. Доценко С. О., Івашенко М. В., Москаленко В. В. Розвиток творчої активності особистості за допомогою інтелект-карт. *Сучасна освіта та інтеграційні процеси: збірник наукових праць міжнародної науково-методичної конференції, 22–23 листопада 2017 року, м. Краматорськ*. Краматорськ: ДГМА, 2017. С. 62–64.
4. Зубко А. М., Жорова І. Я., Кузьменко В. В., Слюсаренко Н. В., Кохановська О. В.. Інформаційно-комунікаційні технології як чинник розвитку професіоналізму педагогів у системі післядипломної освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2020. Том 77, № 3. С. 262-281.
5. Моргунова Н. С., Приходько С. О. Практичні прийоми використання технології «майндмепінг» в навчанні англійської мови студентів інженерних спеціальностей. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки*. № 1 (34). 2020. С. 334–339.
6. Сотер М. В. Шляхи підвищення ефективності мовної підготовки майбутніх фахівців технічних спеціальностей. *Педагогічний альманах: збірник наукових праць / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2019. Вип. 42. С. 188–193. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm_2019_42_31*
7. Buran A., Filyukov A. Mind Mapping Technique in Language Learning. "Linguistic and Cultural Studies: Traditions and Innovations", XV International Conference, LKTI 2015, 9-11 November 2015. Tomsk, Russia. Pp. 215–218. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815051435>
8. Buzan T. *The mind map book*. London: BBC Books. 1993. URL: <https://ru.scribd.com/document/356114359/The-Mind-Map-Book-Tony-Buzan>
9. Downs R. M., Stea D. *Maps in Minds: Reflections on Cognitive Mapping*. 1977. New York, US: Harper & Row.
10. Jones B. D., Ruff C., Snyder J. D. The Effects of Mind Mapping Activities on Students' Motivation. *International Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*, 2012, Vol. 6, No. 1, Art. 5. Pp. 1–21. URL: <https://cupola.gettysburg.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://scholar.google.com/&httpsredir=1&article=1021&context=edfac>.
11. Tverezovska N., Rebenko M., Rebenko V., Roganov M., Otroshko T., Domina V., Islamova O., Bloshchynskyi I. Mind-Mapping Technique Implementation into English for Specific Purposes Training. *Universal Journal of Educational Research*, 8(12A), 2020, Pp. 7379–7393. URL: <https://www.hrpub.org/download/20201230/UJER22-19520652.pdf>

References:

1. Gizatullina, A. V. (2017). Vizualizatsiia informatsii v protsesse realizatsii multilingualnogo podkhoda k obucheniiu inostrannym iazykam v vuze [Visualization of information in multilingual approach to teaching foreign languages to university students], *Sovremennye problemy filologii i metodiki prepodavaniia iazykov: voprosy teorii i praktiki: materialy Mezhdunarodnoi nauchnoprakticheskoi konferentsii* [Modern problems of Philology and Methods of Teaching Languages: issues of theory and practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference]. Elabuga: Izd-vo Elabuzhskogo instituta Kazanskogo federalnogo universiteta. Retrieved from <https://core.ac.uk/download/pdf/197458666.pdf> [in Russian].
2. Hordieieva, A. (2012). Intelktualni karty yak zasib formuvannia inshomovnoi komunikativnoi kompetentnosti maibutnikh filolohiv [Mind maps as means of formation of foreign language communicative competence]. *Inozemni movy*, 4, 51-58. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/im_2012_4_8 [in Ukrainian].
3. Dotsenko, S. O., Ivashchenko, M. V., & Moskalenko, V. V. (2017). Rozvytok tvorchoi aktyvnosti osobystosti za dopomohoiu intelekt-kart [Development of creative activity of the person by means of mind maps], *Suchasna osvita ta intehtratsiini protsesy: zbirnyk naukovykh prats mizhnarodnoi naukovo-metodychnoi konferentsii* [Modern education and integration processes, Collection of Scientific Papers of the International Scientific and Methodical Conference]. Kramatorsk: DHMA [in Ukrainian].

4. Zubko, A. M., Zhorova, I. Ya., Kuzmenko, V. V., Slyusarenko, N. V., & Kokhanovska, O. V. (2020). Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii yak chynnyk rozvytku profesionalizmu pedahohiv u systemi pisliadyplomnoi osvity [Information and communication technologies as a factor of teachers' professional development in the system of postgraduate education]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*, 77, 3, 262- 281 [in Ukrainian].
5. Morhunova, N. S., & Prykhodko, S. O. (2020). Praktychni pryimy vykorystannia tekhnolohii «maindmeppinh» v navchanni anhliiskoi movy studentiv inzhenernykh spetsialnostei [Practical methods of using mind mapping technologies in teaching English for students of Engineering specialties]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Pedahohichni nauky*, 1 (34), 334–339 [in Ukrainian].
6. Soter, M. V. (2019). Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti movnoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv tekhnichnykh spetsialnostei [Ways to increase the efficiency of language training of future technical specialists]. *Pedahohichniy almanakh*, 42, 188–193. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm_2019_42_31 [in Ukrainian].
7. Buran, A., & Filyukov, A. (2015). Mind Mapping Technique in Language Learning. *Linguistic and Cultural Studies: Traditions and Innovations*, XV International Conference. Tomsk, Russia. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815051435> [in English].
8. Buzan, T. (1993). *The mind map book*. London: BBC Books. Retrieved from <https://ru.scribd.com/document/356114359/The-Mind-Map-Book-Tony-Buzan> [in English].
9. Downs, R. M., & Stea, D. (1977). *Maps in Minds: Reflections on Cognitive Mapping*. New York, US: Harper & Row [in English].
10. Jones, B. D., Ruff, C., & Snyder, J. D. (2012). The Effects of Mind Mapping Activities on Students' Motivation. *International Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*, 6 (1), 5, 1–21. Retrieved from <https://cupola.gettysburg.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://scholar.google.com/&httpsredir=1&article=1021&context=edfac> [in English].
11. Tverezovska, N., Rebenko, M., Rebenko, V., Roganov, M., Otroshko, T., Domina, V., Islamova, O., & Bloshchynskyi, I. (2020). Mind-Mapping Technique Implementation into English for Specific Purposes Training. *Universal Journal of Educational Research*, 8 (12A), 7379–7393. Retrieved from <https://www.hrpub.org/download/20201230/UJER22-19520652.pdf> [in English].

Soter M. V.,

orcid.org/0000-0002-4626-0137

ADVANTAGES OF MIND MAPS IMPLEMENTATION DURING FOREIGN LANGUAGE TRAINING OF STUDENTS OF ENGINEERING AND TECHNICAL SPECIALTIES

The article deals with the need to find the latest practical ways to present information to students in a convenient and concise form.

One of the ways is to use mind maps in the educational process. They provide a systematic, holistic and conscious perception of large amounts of information, allow you to acquire information processing skills, which is extremely important in foreign language training of students, as it is necessary to remember a large set of lexical, grammatical materials, information about national and cultural characteristics of native speakers, etiquette, specifics of verbal and nonverbal communication, etc.

It is highlighted that the direct participation of students in the construction of mind maps in the process of foreign language training allows teachers to individualize and intensify the process of assimilation of information by students.

The advantages of using mind maps in the educational process of mastering a foreign language by students of engineering and technical specialties have been represented. These benefits include effective memorization of learning materials; analysis and systematization of information; systematic, conscious perception of significant amounts of information; a holistic vision of the topic, which is studied, with its main and secondary components and with the establishment of logical connections among all elements; development students' creative thinking and creativity; formation of foreign language grammatical, lexical, listening, speaking, reading and writing competences, etc.

A number of problems related to the practical implementation of mind maps in the educational process have been characterized, in particular, the inability of students to identify the main among

the significant amounts of information; insufficient disclosure of the problem; lack of previous experience in creating mind maps, etc.

Key words: mind map, graphic mind map, graphic mind map, web services for creating graphic mind maps, foreign language training, students of engineering and technical specialties.

Дата надходження статті: 05.05.2021 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, доцент Рускуліс Л. В.

УДК 37.378

DOI <https://doi.org/10.37915/pa.vi49.275>

Чувасов М. О.*,

orcid.org/0000-0002-2024-9095

ГОТОВНІСТЬ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОГНІТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті на основі аналізу педагогічної теорії і практики розкрито можливості та тенденції формування готовності до використання інформаційно-когнітивних технологій. Наголошено, що все життя в сучасному світі будується на отриманні інформації. Той хто навчається швидше, може збирати й аналізувати великий об'єм даних, отримує значну перевагу перед іншими людьми. Процес навчання також повинен підлаштовуватися під сучасні реалії, тому з'являються нові методи і технології навчання. Акцентовано, що найбільш ефективні способи отримання знань побудовані на застосуванні інформаційно-когнітивних освітніх технологій.

Звернуто увагу, що готовність до використання інформаційно-когнітивних технологій ми визначаємо, виходячи із урахування особливостей інформаційно-когнітивної діяльності, специфіки інформаційно-когнітивного навчання та якостей особистості, які обумовлюють результативність і продуктивність майбутньої професійної діяльності.

Формування готовності студентів до використання інформаційно-когнітивних технологій неможливе, якщо у них низький рівень інтелекту, не сформовані когнітивні вміння та навички, властивості мислення.

Наведено результати виявлення рівня розвитку інтелекту, когнітивних умінь та навичок, властивостей мислення за допомогою методики вивчення особистості, тесту Р. Амтхауера, методики «Інтелектуальна лабільність» на констатувальному та формуальному етапах педагогічного експерименту.

Позитивна динаміка рівнів готовності до використання інформаційно-когнітивних технологій у процесі організації та здійснення фахової підготовки майбутніх учителів довела ефективність експериментальної методики щодо формування досліджуваного утворення.

Зроблено висновки, що розвиток компонентів готовності майбутніх учителів до використання інформаційно-когнітивних технологій у ході вивчення спеціальних дисциплін позитивно впливає на характер їхнього ставлення до професійної діяльності.

Ключові слова: інформаційно-когнітивні технології, готовність, майбутні вчителі, професійна діяльність, когнітивні вміння та навички.

Постановка проблеми. Сьогодні, коли головним завданням вищої школи є розвиток творчої особистості, пріоритетного значення набуває формування готовності майбутніх учителів до використання інформаційно-когнітивних технологій.

*© Чувасов М. О.